

परिल्लक्तः पार्थिवेपाहारात्मना । रूपवान् बलसम्पन्नो गुण-
वान् सत्यविक्रमः । इन्द्रलोकं जगामाशु श्रुत्वा तत्ता-
र्जुनं गतम् । सोऽभिगत्य महाबाहुः पितरं सत्यविक्रमः ।
अथवाद्यदयप्रो विनयेन कृताञ्जलिः । न्यवेदयत् चा-
त्मानमर्जुनस्य महात्मनः । इरावानस्मि भद्रं ते पुत्र-
ञ्चाहं तव प्रभो ! । मातुः समागमो यश्च तत्सर्वं प्रत्यवेद-
यत् । तच्च सर्वं यथादत्तमनुसन्धार पाण्डवः । परिषृज्य
सुतञ्चापि सोत्तनः सदृशं गुणैः । प्रीतिमानभवत् पार्थो
देवराजनिवेशने । सोऽर्जुनेन समादिष्टो देवल्लोके तदा
नृप ! । प्रीतिपूर्वं महाबाहुः स्वकार्यं प्रति भारत ।
युद्धकाले त्वयास्माकं सहा देयमिति प्रभो । वाढमित्येव-
मुक्त्वा च युद्धकाल इहागतः” ।

“इरावन्तं तु निहतं दृष्ट्वा पार्था महारथाः” भा०भी०
६२अ० । “पुत्रं विनिहतं श्रुत्वा इरावन्तं धनञ्जयः” ६५
अ० । २नदीभेदे स्त्री डीप् । भा० सं०प०६अ० वरुण-
सभावर्यने । “इरावती वितस्ता च सिन्धुर्देवनादी तथा” “इ-
रावत्यां हतो भोजः कासं वीर्यसमो युधि” भा० व० १२अ०
“शतद्रु कामहं तीर्त्वा तथा रम्यामिरावतीम्” भा०क० ४४
अ० । “इरावत्यां महाभोजावग्निसूर्यसमौ युधि” हरिवं०
१६१ । “इरावतो घेसुमती हि भूतं” ऋ० ७, ६६, ३ । ४अज्ञा-
दियुक्ते त्रि० “यासिष्टं वसिष्ठं रश्मिनाविरावत्” ऋ० ७, ४०
५ । “इरावत् हविरक्षादियुक्तम्” भा० । “सुन्दतावनः
सुभगा इरावन्तोहतप्रभाः” अथ० ७, ६०, ६ ।

इरावती स्त्री इरां भूमिम् अवति अव-वा०अट डीप् ।
वटपत्नीवृद्धे, सा हि पाषाणभेदनेनापि भूमिमाच्छादनात्
पालयतीति तस्यास्तथात्वम् ।

इरिकावन न० इरैव कन् अत इत्त्वम् इरिकाप्रधानं वनम् ।
क्षुभा० “इरिकादीनि वनोत्तरपदानि संज्ञायाम्” पा०
ग०सू० पाठात् न णत्वम् । जलप्रधाने वनभेदे । इरि-
कादीनि च “इरिका तिमिर समीर कुवेर हरि कर्मार” ।

इरिण न० ऋ-इन किञ्च । १जघरभूमौ, २निरालम्बे, ३शुन्ये
च । “यथा गौरो अपाकृतं तृष्यन्नेत्यवेरिणम्” ऋ० ८, ४,
३ । “यथेरिणे वीजमुष्णं न वृष्णा लभते फलम्” मनुः ।

इरिन् त्रि० इर-कण्डूा० णिनि यलोपः । १प्रेरके । “न
येषामिरी सषस्य ईष्ट आ” ऋ० ५, ८७, ३ । २ईष्यंके च ।

इरिमेद पु० इरी रोगादीर्षकः मेदोनिर्थासो यस्य । विट्-
खट्टिरे । “इरिमेदः कषायोष्णो सुखदन्तगदासृजित् ।
हन्ति कण्डूविवस्त्रे श्लक्ष्मिजुषविषमृद्धान्” भावप्र० ।

इरिविल्लिका स्त्री इरिविल्लैव कन् । “पिङ्गकासस्तमाङ्गस्यां
दत्तासुपरुजाञ्चराम् । सर्व्यात्मिकां सर्व्वलिङ्गां जानीया-
दिरिविल्लिकामिति” निदानोक्ते मस्तकस्थे व्रणभेदे । कन-
भावे इरिविल्लायत्व । “इरिविल्लां गन्धनास्त्रीं कक्षां
विस्फोटकास्तथा । पित्तजस्य विसर्पस्य क्रियया साधये-
द्भिषक्” सुश्रु० ।

इरेश पु० ईत० । १वरुणे, २वागीशे, ३भूमिपतौ, ४विष्णौ च
इर्गल न०स्त्री अर्गल+पु० । द्वाररोधके काष्ठभेदे तस्मै
हितम् अपूपादि० यत् । इर्गल्यः ऋ इर्गलीयः ।
तत्साधने दृष्टे ।

इर्य्य त्रि० इर-कण्डूा० अच् वेदे नि० न यलोपदीर्घौ ।
प्रेरके । “यूयं राजानमिथ्यं जनाय विस्वतिष्ठम्”
ऋ० ५, ५८, ४ ।

इर्वारु स्त्री उर्व्व-आरु षुपो० । (काकुड) १कर्कश्याम् ।
२हंसके त्रि० । “सिंहव्याघ्रवृकतरच्छृक्षद्वीपिमाञ्जोरष्ट-
गालन्दगेर्व्वारुकरप्रभृतयो गुहाशयाः” सुश्रुतः ।
न्दगेर्व्वारुकरः ष्टगहंसकः । आलु । इर्व्वारुण्युक्तार्थे ।

इवारु(लु)शुक्तिका स्त्री इर्वारुः(लुः) शुक्तिकेव स्वयंस्फोट-
नात् । (फुटी) (स्वयं भिन्नविषककर्कश्याम्) ।

इल शयने अक० गतौ लोपे च सक० लदा०पर० सेट् । इलति ।
ऐलीत्इयेल ईलतः इलितः इलः ।

इल लोपथे चुरा०उभ०सक० सेट् । एलयति ते ऐलितत् त ।
ऐलयीत् ऐलिष्ट “कथं वातभेलयति कथं न रमते मनः”
अथ० १०, ७, ३१ । “आसां देवतानां यांयां कामयते
सा भूत्वेलयति” शत०ब्रा० १०, ३, ८, ८ ।

इलविला स्त्री पुलस्त्यसनिपत्न्याम् कुवेरजनन्याम् । एतत्-
सम्बन्धेनैव कुवेरस्य ऐलविल इति नाम ।

इला स्त्री इल-क । १भूमौ, २गवि, ३वाचि, ४जम्बुद्वीपस्य-
नववर्षमध्ये वर्षभेदे तत्सीमा चेलादृतशब्दार्थे वक्ष्यते ।
५ वैवस्वतमनुकन्यायां बुधपत्न्याम् । सा हि विष्णुवरात्
पुंस्त्वसासाद्य पुनः शङ्करशापात् स्त्रीत्वं गता बुधस्तु तासु-
पगम्य पुरूरवससुत्यादयासासिति पुराणेषु प्रसिद्धम् । तच्च
इलाशब्दे उक्तप्रायस् ६ स्वप्नशीले त्रि० ।

इ(ए)ला कण्डूा० यक् प० अक० सेट् । इ(ए)लायति ।
इलावृत्त न० इला पृथिवीवाहतं निषधादिभिः । नवव-
र्षात्मकजम्बुद्वीपस्य वर्षभेदे तच्च वर्षम् “पञ्चान्माख्यवतः,
प्राच्यां गन्धसादनशैलतः । इलावृत्तं नीलगिरेयांस्यतो,
निषधादृक्” इत्युक्तं चतुःसीमावच्छिन्ने देशेऽस्ति । “माख्यवांसं